

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Dışişleri Bakanı Mevlüt ÇAVUŞOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 8.12.2015

Gülsün BİLGEHAN
Ankara Milletvekili

60 milyon insanın ölümüne yol açan İkinci Dünya Savaşı, sona erişinin 70. yılında bütün dünyada çeşitli etkinliklerle hatırlanmaktadır. Ülkemizin bulunduğu bölgedeki vahim gelişmeler, bu dönemin Türkiye'de daha iyi incelenmesini gerekli kılmaktadır.

Dışişleri Bakanlığı Arşiv Otomasyon Projesi kapsamında, 2015 yılı sonuna kadar 25 milyon sayfa arşiv belgesinin dijital ortama aktarılmasının hedeflendiği bilinmektedir. Bu bağlamda;

1- Türkiye'nin boğazlar konusunu barışçı yöntemlerle çözüme kavuşturması, tarihinin en önemli diplomatik başarılarından biridir. Türkiye'nin diplomatik girişimleriyle başlayan müzakereler sonucunda, 20 Temmuz 1936'da ülkemiz ile birlikte Avustralya, Yunanistan, Japonya, Romanya, Sovyetler Birliği, Yugoslavya, 1938'de de İtalya, Montreux Boğazlar Sözleşmesi'ni imzalamıştır. Bu sözleşmeyle Türkiye, boğaz üzerindeki hâkimiyetini sağlamıştır.

Dışişleri Bakanlığı'nın Arşiv Otomasyon Projesi kapsamında, Montreux Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalandığı süreçle ilgili arşiv belgeleri yer alacak mıdır?

2- 4-6 Aralık 1943 tarihlerinde Mısır Kahire'de, Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı'na katılmasına yönelik taleplerin görüşüldüğü, ABD Başkanı Franklin Roosevelt, Birleşik Krallık Başbakanı Winston Churchill ve Türkiye Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün katıldığı 2. Kahire Konferansı yapılmıştır.

Bu konferansın sonunda Türkiye, bütün ısrarlara rağmen, İkinci Dünya Savaşı cephelerinden uzak kalmayı başarmıştır. 2. Kahire Konferansı'nda Türkiye'nin tutumunun ve müzakere sürecinin ayrıntılarının bugün daha geniş çevrelerce bilinmesi önem taşımaktadır. Bu çerçevede, Dışişleri Bakanlığının Arşiv Otomasyon Projesi kapsamında Kahire Konferansı ile ilgili belgeler bulunacak mıdır?

3- Yukarıda, Cumhuriyet tarihinden iki önemli örneği verilen, Türkiye Cumhuriyeti'nin "yurtta barış dünyada barış" ilkesini yansıtan politikaları, Dışişleri Bakanlığının Arşiv Otomasyon Projesi kapsamında, ders çıkarılacak konular olarak Türk milletinin, araştırmacıların ve siyasetçilerin kullanımına açılacak mıdır?